

«Vaig néixer sorda i em van fer creure que el so no formava part de la meva vida»

L'artista Christine Sun Kim reivindica el valor de la llengua de signes

Avui dia tenim clara la importància d'aprendre idiomes. Hi tenim interès, hi dediquem temps i esforç, però les llengües que habitualment aspirem a aprendre tenen una cosa en comú: el so. Què passa quan una llengua no és sonora? És, d'alguna manera, invisible? Christine Sun Kim (<http://christinesunkim.com/>) (Califòrnia, 1980) és artista, va néixer sorda i reivindica la importància de la llengua de signes a través de les seves performances, vídeos i dibuixos, on explora com intervé el so en la cultura sorda i com un llenguatge no sonor pot relacionar-se amb el més sonor de tots, la música.

1. Jo vaig néixer sorda i em van ensenyar a creure que el so no formava part de la meva vida, i vaig creure-m'ho. Ara, però, m'he adonat que això no era cert de cap manera, que el so sí que forma part de la meva vida i que el tinc al cap cada dia.
2. Com a persona sorda que viu en un món sonor, em sento com si visqués en un país estranger, seguint-ne les normes, costums, comportaments i normes a cegues i sense qüestionar-les.
3. Així doncs, com entenc el so? Veig com la gent es comporta i hi respon. Vosaltres sou com els meus altaveus i amplifiqueu el so i jo aprenc i reproduïxo el vostre comportament. Alhora, he après que puc crear sons i he vist com la gent m'ha respost. Així he après, per exemple, "No tanquis la porta amb un cop!", "No facis massa soroll menjant una bossa de patates", "No et tiris rots", i "Quan menges procura no rascar el plat amb els coberts". A tot això li dic "l'etiqueta dels sons", i potser hi penso més del que hi pensen els altres.
4. En la cultura sorda, el moviment és equivalent al so.
5. El 2008 vaig tenir l'oportunitat de viatjar a Berlín per fer-hi una residència artística. Fins llavors havia treballat com a pintora i durant aquell estiu vaig visitar museus i diverses galeries i, anant d'un lloc a l'altre, em vaig adonar que no hi havia arts visuals. En aquella època, el so era tendència i això em va cridar l'atenció: no hi havia art visual, tot era sonor.
6. Que el so hagi entrat en el territori artístic farà que em distanciï més de l'art? Em vaig adonar que no havia de ser així de cap manera. En realitat conec el so, el conec tan bé que no només es pot experimentar a través de l'oïda, el puc sentir de manera tàctil o experimentar-lo visualment o inclús com una idea.
7. Així que vaig decidir reclamar la propietat del so i integrar-lo en la meva pràctica artística i deixar de banda i desaprendre tot el que me n'havien ensenyat. Vaig crear un nou corpus de treball i quan el vaig presentar a la comunitat artística em va al·lucinar el suport i l'atenció que vaig rebre.
8. El so és com els diners, el poder, el control: un valor social. En el fons, sempre havia pensat

que el so m'era aliè, que era cosa de les persones oients. I el so és tan poderós que tant podria debilitar-me, a mi i a la meua obra artística, com empoderar-me. I vaig decidir empoderar-me.

9. Hi ha una cultura immensa al voltant del llenguatge parlat i, només perquè no faig servir literalment la meua veu per comunicar-me, a ull de la societat és com si de cap manera tingués veu. Així que necessito treballar amb persones que em puguin donar suport com a una igual i es converteixin en la meua veu i, d'aquesta manera, ser capaç de mantenir la meua rellevància en la societat actual.

10. Amb el so com a nou mitjà artístic vaig entrar al món de la música i em va sorprendre les similituds que hi ha entre la música i la llengua de signes. Per exemple: una nota musical no pot ser capturada o expressada plenament sobre el paper, cosa que també passa amb un concepte en la llengua de signes. [...] Canvis subtils poden afectar el significat sencer, tant dels signes com dels sons.

11. Imaginem un piano. [...] L'anglès és un idioma lineal, com si només toquéssim una tecla cada cop. En canvi, la llengua de signes és com un acord, calen deu dits alhora per expressar un concepte o idea clarament. Només que canviés una d'aquestes tecles, l'acord crearia un significat completament diferent. A la música passa el mateix quant a to, timbre i volum.

12. [després d'ensenyar al públic com s'expressen els conceptes "enamorar-se", "colonització" i "il·luminació" en la llengua internacional de signes] Fixeu-vos que els tres signes són molt similars, a tots tres senyalem al cap i al pit, però transmeten significats ben diferents. És meravellós veure com la llengua de signes és un llenguatge viu i pròsper, exactament com la música.

13. Malgrat això, avui dia vivim en un món audiocèntric, i només perquè la llengua de signes no és feta de sons automàticament perd el seu valor social. Hauríem de començar a qüestionar què defineix el valor social i permetre que la llengua de signes desenvolupi el seu propi valor, sense so. Això podria ser un pas cap a una societat més inclusiva i potser la gent entendria que no cal ser sord per aprendre-la, o que tampoc cal sentir-hi per aprendre música.

14. La llengua de signes és un tresor riquíssim i m'agradaria que en tinguéssiu la mateixa experiència. M'agradaria convidar-vos a obrir l'oïda, a obrir els ulls i participar en la nostra cultura i experimentar el nostre llenguatge visual. Mai se sap, potser us enamorareu de nosaltres.

